

Els engranatges

dels partits, a punt

Pujol a la presidència de Catalunya? Què passarà amb el Pacte de Progrés a les Illes? Quin serà l'efecte sobre el PP del País Valencià de la marxa de Zaplana a Madrid? Aquestes són algunes de les moltes qüestions que planen sobre el pròxim cicle electoral que s'inicia d'aquí a mig any. Unes respostes que, en part, depenen dels que generen les ideologies i les estratègies dels partits i dels que les executen.

El proper cicle electoral obre una sèrie d'incògnites que poden fer variar substancialment el mapa polític dels Països Catalans. I en gran part dependrà de l'encert dels plantejaments ideològics i estratègics dels partits. Qui són els responsables d'aquestes ideologies i estratègies dins dels partits? La resposta a aquesta pregunta serà, en part, la clau que explicarà el futur mapa polític del país.

EL PP. És evident que la ideologia del Partit Popular és determinada pel lideratge omnipresent de José María Aznar. Tot i això, a cadascun dels territoris dels Països Catalans, té unes dinàmiques pròpies producte d'un context polític diferent. Així, al País Valencià, Eduardo Zaplana continua sent l'home fort. El seu nomenament com a ministre de Treball ha estat un ascens que ha reforçat la seva figura. Una consideració que deixa clar el valor secundari que la presidència de la Generalitat Valenciana té entre els populars, enfront d'una cartera ministerial. A banda de Zaplana, una de les persones amb més pes en l'estratègia política és Rafael Blasco, conseller de Benestar Social. És el principal responsable de les ponències de tipus social i de més contingut polític. De fet, part de la política que Zaplana desenvolupa al seu Ministeri reproduceix la que ja va aplicar a València per mà de Blasco. Pròxims a ell, hi ha la subsecretària de Planificació de la Conselleria de Presidència, Ana Encabo, i Alejandro Font de Mora, un altre personatge que ha ascendit en l'aparell. Com a actual portaveu del PP a les Corts valencianes, Font de Mora, amb un estil marcat per la bel·ligerància contra l'oposició,

s'ha situat en el nucli de poder en ser designat per Zaplana coordinador de campanya de Francesc Camps. Val a dir, però, que en absència de l'expresident, l'aparell del PP a València ha quedat confús entre la presidència transitòria de José Luis Olivas i el candidat Camps.

A Catalunya, el PPC —les sigles que escenifiquen el “gir catalanista” dels populars al Principat—, té avui en Josep Piqué el veritable home fort. Designat directament per Aznar, és ell qui té la darrera paraula per a dirigir l'estratègia política del PP a Catalunya. Piqué ha desembarcat a Barcelona amb el seu equip: Miquel Nadal ha estat al Ministeri amb ell, Pau Guardans ha estat director general d'Indústria o Pedro Farreras, de l'anomenat “clan d'Urús” —població de la Cerdanya, on Birulés, Piqué i Farreras tenen els seus xalets— i que havia estat president de la Sociedad Española de Participaciones Industriales (SEPI), organisme dependent del Ministeri d'Indústria. Aquest desembarcament ha generat certa desorientació en alguns sectors del partit. Però el fort lideratge exercit des de Madrid pel mateix Aznar impossibilita l'articulació d'un sector crític. En l'aparell, però, continuen tenint rellevància diputats al Parlament català com Daniel Sirera o Rafael Luna.

L'altra peça clau dels populars a Catalunya és Francesc Vendrell, vicesecretari general de coordinació i acció política i home de la FAES (l'entitat que Aznar ha creat per unificar les fundacions populars) a Catalunya.

A les Illes, el PP té com a home fort el ministre de Medi Ambient i expresident del Govern balear, Jaume Matas, també per delegació de Madrid. Domina un comitè executiu molt ampli, amb represen-

A l'esquerra, Rafael Blasco, un dels estratègics del PP valencià. Al centre, Josep Piqué, candidat del PPC a la presidència de la Generalitat de Catalunya. A la dreta, Miquel Iceta, director de la campanya electoral de Pasqual Maragall.

tants de totes les sensibilitats. A les Illes, però, es poden intuir dos sectors. Un és més conservador-liberal, que té com a representant el periodista Antoni Alemany —el discurs públic del qual sempre ha influït molt en Jaume Matas—. L'altre és més "partforanista" (o regionalista), amb gent com l'alcalde de sa Pobla i vicesecretari general, Jaume Font, o l'actual delegada del Govern i candidata a alcaldessa de Palma, Catalina Sirera. Aquest sector regionalista té en Miquel Segura un dels seus altaveus mediàtics.

PSC-PSOE. La diferència entre els pensadors i l'aparell del partit sempre ha estat molt visible en el PSC. Avui, però, amb les expectatives de poder assolir un objectiu històric, el Govern de la Generalitat amb el lideratge de Maragall, els dos sectors estan més coordinats que mai.

En el camp ideològic el PSC es nodreix de fundacions com el CIDOB-Centre de Relacions Internacionals i Cooperació Internacional, presidit per Narcís Serra, i l'Institut de Ciències Polítiques i Socials, dirigit per Gabriel Colomer i anteriorment pel senador Isidre Molas. Durant temps, en aquest sector més ideològic, Raimon Obiols ha tingut molt de pes. Avui el corrent obiollista és integrat en la dinàmica del partit amb

noms com Toni Castells, destacat en les aportacions en el camp econòmic, o el diputat Martí Carnisser.

En l'aparell del PSC és important el pes dels alcaldes de poblacions grans, com el primer secretari del PSC, José Montilla, alcalde de Cornellà de Llobregat; el de l'Hospitalet de Llobregat, Celestino Corbacho —responsable de política local—; el de Barcelona, Joan Clos; el manresà Jordi Valls —responsable de la política de regionalització—; el de Reus, Lluís Miquel Pérez, entre d'altres.

Ara per ara, però, l'aparell més pesant al PSC és l'integrat pel comitè de campanya, dirigit pel diputat Josep Iceta, amb el suport d'Ernest Maragall i el portaveu del grup parlamentari, Joaquim Nadal. Un comitè supervisat per Montilla, els secretaris d'organització i finances, Joan Rangel, i Maragall

PSPV-PSOE. El socialistes valencians han començat a recuperar posicions. Avui, sectors universitaris preparen una mena de corpus ideològic per als plantejaments de futur pel País Valencià i del programa electoral. El PSPV també s'ha dotat d'una fundació pròpia, Societat i Progrés, presidida per Joan Ignasi Pla, que ha de ser qui generi opinió i formi directius del partit. En aquest àmbit de generació de pensament, hi ha

també aportacions més personals. És el cas d'Alfons Cucó, mort el passat mes d'octubre, o dels exconsellers de Llerma Vicent Soler i Ximo Azagra.

Pel que fa al que se'n diu pròpiament aparell del partit, va quedar molt debilitat amb els enfrontaments interns. El secretari general i presidenciable del PSPV, Joan Ignasi Pla, ha guanyat pes i s'ha envoltat de mica en mica d'una mena de nova guàrdia, amb noms com el de Vicent Sarrià, secretari d'organització; Toni Such, secretari de política institucional; Toni Bernavé, secretari d'acció electoral; Francesc Baixauli, responsable de formació i dinamització, i Ricard Torres, a l'àrea d'economia.

EI PSIB-PSOE. Contra el que tothom pensava, Francesc Antich, al capdavant d'un grup reduït, guanyà les primàries al 1998. Un any després guanyà la presidència del Govern balear, i al 2000, ocupà el poder orgànic del PSIB, després de ser elegit secretari general, amb Damià Cànovas, com a secretari d'organització, creador de la Fundació d'Estudis Socials Gabriel Alomar, que treballa en un corpus teòric que, en bona part, serà part del programa electoral.

Cal destacar el paper de persones que des de fora del partit han anat assessorant Antich, com Carles Manera, ca-

tedràtic d'història econòmica de la UIB. També hi ha gent que ha anat teixint aquest canvi en els socialistes de les Balears, com és el cas de Joan March, farmacèutic, que va ser secretari general del partit entre 1991 i 1995. Un altre eix, tot i no estar relacionat orgànicament amb el PSIB, el representa el director general de Presidència, Pere Fullana, provinent del nacionalisme no orgànic més radical.

CiU. És inqüestionable el pes de Jordi Pujol, tant pel que fa a l'aspecte ideològic com en la federació CiU. De tota manera, els partits que integren la formació tenen tradicions i dinàmiques diferents. A CDC, a banda de Pujol, han tingut molt de pes en la generació d'ideologia gent com Jaume Siurana, Jaume Casajuana, o Josep Maria Cullell. En aquest espai més reflexiu es mou també un home d'absoluta confiança de Pujol, Vicenç Villatoro, president de la Corporació de Ràdio i Televisió de Catalunya. Villatoro és també un dels referents per a un sector encapçalat per Antoni Vives, secretari del Govern, que representa una de les visions més nacionalistes de CDC. En aquesta línia sobiranista també van agafant relleu el diputat a Madrid Carles Campuzano, la consellera d'Educació, Carme Laura Gil, i, entre els sectors més joves, el dirigent de les Joventuts Nacionalistes de Catalunya, Albert Batalla.

Però el sector que ha aconseguit traçar més l'estratègia del partit ha estat el més liberal, tradicionalment vinculat a la figura de Miquel Roca Junyent. En formen part l'exconseller Joan Guitard o el conseller d'Economia, Francesc Homs, més proclius a pactar amb el PP. Artur Mas representa el punt mitjà entre els dos sectors, tot i el predominí del segon

A UDC, el lideratge polític i ideològic recau en la figura del president del comitè de govern, i secretari general de la federació CiU, Josep A. Duran i Lleida. En l'aparell del partit cal destacar el paper de la secretària general, Marta Llorens. El president del Parlament de Catalunya, Joan Rigol, també té un pes destacable com a ideòleg. També destaca l'exdirigent de Joves d'Unió, Toni Castellà, diputat al Parlament, que representa els sectors més nacionalistes d'Unió. Un corrent que continua la nova

secretària general de les joventuts, Marta Vidal.

ERC. La formació liderada per Josep-Lluís Carod-Rovira compta amb un coixí de diverses persones que des de fora del partit han anat reforçant la ideologia de la formació, com Fèlix Martí, fins fa poc director del Centre UNESCO de Catalunya, el sociòleg Salvador Cardús o el membre del Consell de l'Audiovisual de Catalunya, Joan Manuel Tresserras. És també des de la direcció de la formació que es generen els discursos, canalitzats a través del propi secretari general.

Pel que fa a l'estructura del partit, avui per avui la gestionen bàsicament els diputats Xavier Vendrell, secretari d'Organització i Finances, i Jaume Oliveras, secretari de Política Municipal, així com Josep Vall, secretari d'Imatge i Comunicació. Un sector que té el suport del diputat a Madrid, Joan Puigercós. A cavall d'aquest aparell i dels sectors més ideòlegs se situa el portaveu al Parlament, Jo-

sep Huguet, vicesecretari general de Política Econòmica i Societat.

La formació liderada per Josep-Lluís Carod-Rovira també té presència, si bé molt reduïda, a la resta dels territoris dels Països Catalans. Al País Valencià, Agustí Cerdà és el president d'ERPV; a la Catalunya Nord, Narcís Duran encapçala la Federació d'ERC, i a les Illes és el professor d'ensenyament secundari Bernat Joan qui lidera la formació.

Partit Socialista de Mallorca. Els que dominen l'estructura del partit són el secretari general, Mateu Morro, i el secretari d'organització, Joan Antoni Salas. Com en el cas anterior, tradicionalment ha rebut aportacions de sectors intel·lectuals. Va ser clau el paper del desaparegut Josep Maria Llompart, juntament amb altres personalitats del món intel·lectual i acadèmic. Actualment, tot aquest conjunt d'aportacions han estat canalitzades, en part, per la Fundació Emili Darder, entre els quals hi ha participat el geògraf Cli-

llibres.com www.llibres.com

Només llibres? Tot cultura

Artesania, Art, CD-ROM, Vídeos, Discos, Llibres

Les 5 promeses de llibres.com

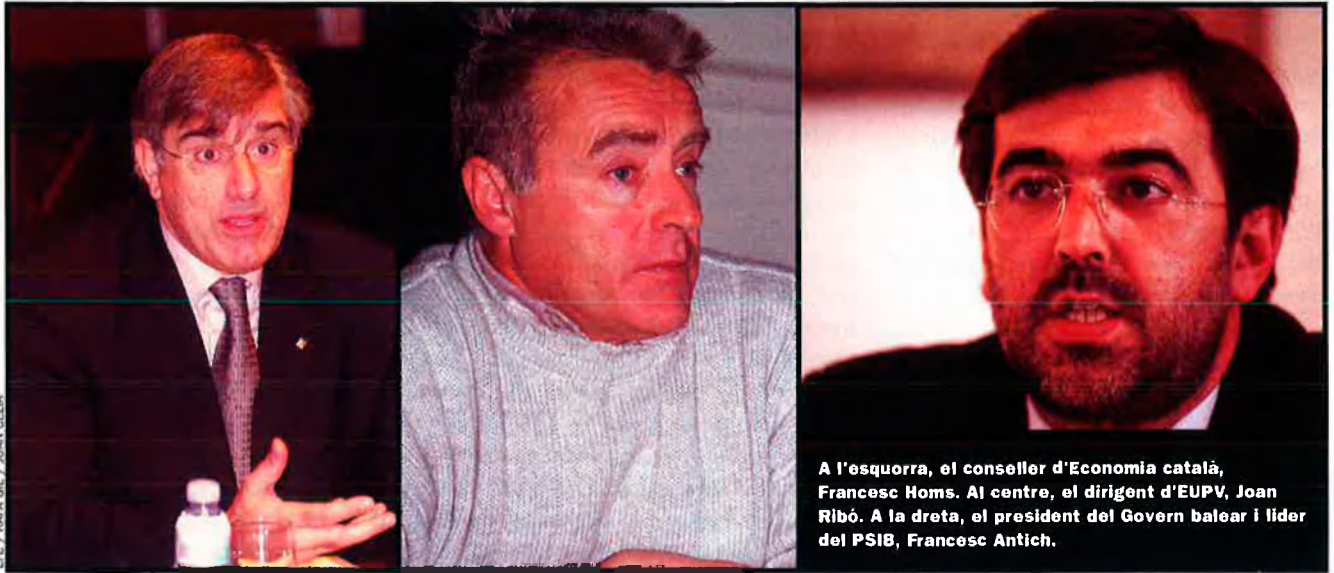
- 1 Descappte mínim del 5% en tots els productes.
- 2 Tramesa gratuïta a partir de comanda mínima.
- 3 Substitució gratuïta en cas de defecte.
- 4 Total seguretat SSL de les vostres dades personals.
- 5 El nostre catàleg és el més extens: si no trobeu el que cerqueu, us ho buscarem on calgui.

I si ho desitgeu podeu enviar-nos la comanda per fax al núm. següent: Fax 93 301 35 00

Destinem un 1% a Mans Unides

www.llibres.com

Proa Espais Diputació 250 Barcelona

A l'esquerra, el conseller d'Economia català, Francesc Homs. Al centre, el dirigent d'EUPV, Joan Ribó. A la dreta, el president del Govern balear i líder del PSIB, Francesc Antich.

ment Picornell, i els historiadors Antoni Marimón i Arnau Company. Avui, la ideologia oficial que defensa el PSM passa per la personalitat de Damià Pons i Pons, conseller d'Educació i Cultura.

Unió Mallorquina. Tradicionalment, Josep Melià fou el principal ideòleg d'aquesta formació. Des de la seva desaparició, el catedràtic d'història de la UIB, Miquel Duran, és una de les persones que té ascendència en la ideologia del partit. Carles Maximilià, del Consell Polític i president del Parlament balear, també és un dels ideòlegs de l'aparell. Junt amb Melià i Duran se'ls assenyala com a impulsors del pacte amb l'esquerra. Però indiscutiblement, qui lidera el partit és la presidenta, Maria Antònia Munar, presidenta del Consell Insular de Mallorca, i el vicepresident d'UM, Miquel Nadal.

Iniciativa per Catalunya Verds. Com en el cas d'ERC i PSM, ICV té una llarga llista de persones d'àmbits universitaris i intel·lectuals, provinents del PSUC, que, en més o menys distància, donen suport a la formació, com els catedràtics Miquel Caminal, Marc Carrillo i Joan Subirats. En l'àmbit ideològic també cal destacar el paper de l'ex-secretari general, Rafel Ribó, l'històric dirigent, Antoni Gutiérrez Díaz, o el dirigent de CCOO a Catalunya, Joan Coscuviela –en l'àmbit laboral–, i en el sector més catalanista, Jaume Bosch, vi-

cepresident d'ICV, i Joan Armet, president de la Fundació Nous Horitzons. L'estructura del partit és encapçalada pel president d'ICV, Joan Saura.

Esquerra Unida. Al País Valencià, EUPV agrupa diverses famílies polítiques, des dels sectors més ortodoxos del Partit Comunista, ecologistes, fins als nacionalistes. Però qui marca avui la línia ideològica és el sector més moderat dins del PC, liderat pel coordinador general Joan Ribó, i el corrent nacionalista Esquerra i País. L'organització de la formació recau en el secretari d'organització i coordinador de la campanya, Salvador Vila, i el coordinador d'àrees i programa electoral, Vicent Álvarez. Val a dir, però, que, en gran part, com el seu referent estatal, aquesta formació pren com a font ideològica els moviments socials alternatius. Tot i això, EUPV també compta amb una sèrie de suports, vinculats de manera més o menys directa a la formació, com el professor universitari Vicent Álvarez, membre del CVC, Glòria Marcos, el matemàtic Rafael Pla o el degà de la facultat de Dret, Carlos Alfonso, entre d'altres.

A les Illes, qui té més pes en EU és l'actual conseller de Treball, Miquel Rosselló. També formen part d'aquest aparell el senador Manolo Cámara, i el candidat a batlle de Palma, Eberhard Grosske. Com en el cas del País Valencià, EU s'ha obert molt cap al moviment de base. Des del desembre de l'any pas-

sat existeix una plataforma ciutadana que inclou antics i vells representants de l'esquerranisme tradicional balear.

El Verds. A les Illes, aquesta formació comença a crear el propi aparell, que supera el funcionament assembleari tradicional, prenent el model de Joan Boades, diputat a Eivissa. El pes de l'estructura de la fundació recau, doncs, sobre el propi Boades, la consellera de Medi Ambient a Mallorca, Margalida Rosselló, i el portaveu Jordi López, regidor a Palma

El Bloc. Aquesta formació, liderada per Pere Mayor, té un grup assessor que ha influït molt en l'elaboració de l'estratègia anomenada del "tercer espai", molts dels quals provenen de zones urbanes i de València ciutat. Aquest fet ha generat certes tensions amb un aparell de partit molt fragmentat en l'àmbit comarcal, on tradicionalment el Bloc ha estat més fort. Un dels que teoritza el "tercer espai" és Vicent Flor, integrat en l'executiva i autor de la ponència fundacional del primer congrés del Bloc. L'aparell oficial, format per Ferran Puchades, secretari d'organització, i Natxo Costa, secretari d'acció política, ha patit aquesta tensió entre capital i comarques, una tensió, però, que ha sabut aprofitar Pepa Chesa, de la Safor, per tornar a agafar pes en l'aparell.

Enric Rimbau